



2024-04-26

Dnr: KS 2022/638

Handläggare

Erika Johansson
erika.johansson@vanersborg.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Svar på utredning av behov och möjlighet att införa funktionen syn- och hörselinstruktör

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår Kommunala rådet för funktionshinderfrågors önskemål om att införa en syn- och hörselinstruktör i Vänerns kommun.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har låtit utreda behovet av och möjligheten att införa funktionen syn- och hörselinstruktör i Vänerns kommun. Utredningen ser fördelar med tjänsten, som kan möjliggöra ett mer självständigt liv för individen. Mot bakgrund av det ekonomiska läget och avsaknaden av möjlighet till samfinansiering via Fyrbodals kommunalförbund är dock införande av en syn- och hörselinstruktör inte aktuellt.

Fördjupad beskrivning av ärendet

21 december 2022 uppdrog kommunstyrelsen åt kommunstyrelseförvaltningen att utreda behovet av och möjligheten att införa funktionen syn- och hörselinstruktör i kommunen (KS 22-12-21 §245), efter att Kommunala rådet för funktionshinderfrågor uppmärksammat kommunstyrelsen på behovet av att införa tjänsten.

Bakgrund

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) åligger ansvaret för tillhandahållande av hjälpmedel för syn- och hörselnedsättningar regionen och i Västra Götalandsregionen specifikt ligger hjälpmedelsansvaret på Habilitering och hälsa.

Inom ramen för Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska kommunen främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden samt svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård till enskilda.

Kommuner har inget lagstadgat ansvar för att tillhandahålla syn- och hörselinstruktör, men en del kommuner väljer att göra detta då man ser det som en förebyggande insats för ökad självständighet för den som har en syn- eller hörselnedsättning.

Behov av syn- och hörselinstruktör i kommunen

Undersökningar visar att antalet syn- och hörselinstruktörer har minskat från att det funnits i nästan alla Sveriges kommuner till att bara finnas i en av tre. Detta trots att antalet äldre ökar och att många av dem har en syn- och/eller hörselnedsättning.

Syftet med tjänsten är att stärka syn- och hörselskadades förmåga att klara sig i sitt boende och att öka möjligheterna att leva ett så normalt, aktivt och självständigt liv som möjligt. Instruktörens uppdrag innefattar bland annat stöd i träning att göra dagliga sysslor på nya sätt, träning i att använda syn- och hörhjälpmedel, träning i att orientera sig i hem och närmiljön och att förebygga olika olycksrisker.

Hörselskadades riksförbund (HRF), tillsammans med Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB) och Synskadades Riksförbund (SRF) framhåller att tjänsten behövs och att kommuner har mycket att vinna på att tillhandahålla stödet; bland annat att invånarna blir friskare och mer självständiga, vilket kan fördröja behovet av särskilt boende.

Möjlighet att införa syn- och hörselinstruktör

Kommuner som tillhandahåller syn- och hörselinstruktör ordnar verksamheten på olika sätt. Vänersborgs kommun, som idag saknar uppdraget och kompetensen, skulle kunna nyanställa personal med utpekat ansvar, utbilda befintlig personal med nytt utpekat ansvar eller samverka med andra kommuner och dela på kompetensen genom samfinansiering.

Vänersborgs kommun, som många andra kommuner, har idag en utmanande ekonomisk situation som gör det svårt att bifalla insatser som går utöver det kommunen är skyldig att tillhandahålla. Kommunens nämnder uppmanas bland annat till stor restriktivitet med beslut som leder till ökade kostnader (KS 2023-06-07 § 122). Av denna anledning har utredningen fokuserat på möjligheten att samfinansiera ett ombud på övergripande Fyrbodalsnivå som kan arbeta kompetensutvecklande och kunskapshöjande gentemot annan personal i respektive kommun, så som hemtjänst- och boendepersonal.

Frågan om en gemensam syn- och hörselinstruktör togs upp i Fyrbodals socialchefs nätverk 2 februari 2024. Efter dialog beslutades att en gemensam syn- och hörselinstruktör inte är aktuellt.

Sammantaget gör detta att utredningens slutsats är att det inte finns möjlighet att införa funktionen syn- och hörselinstruktör i Vänersborgs kommun.

Beredning

Ärendet har beretts i samverkan med socialförvaltningen.

Underlag

Protokoll KS 2023-06-07 § 122

Minnesanteckningar Fyrbodals socialchefs nätverk, 24-02-02

Beslut KS 2022-12-21 §245

Jenny Broberg Kuryk

Avdelningschef Hållbar utveckling

Sändlista

Kommunala rådet för funktionshinderfrågor
Funktionsrätt Vänersborg
Socialnämnden